

Müellif: Mehmed Hakkı

Dergi: Volkan

Tarih: 28 Safer 1327

İnsan tab'an medenîdir. Lakin her mahallin, her milletin, her cinsin, her zamânın hal ve tab'ına göre kavâid-i medeniyede ihtilâf vukû bulduğundan yanlış fikirler, hatâlı sözler! Önümüze bir set çekmek.

Medeniyet: Bir şehirde ikâmet etmek ve maîşeti için cehd eylemek manâsına şâmil değildir.

Medeniyet, ahlâk-ı hamîde ile mesûdâne hayat sürmektir.

Ahlâk-ı hasenenin en mükemmel rehberi de şerîat-ı mutahhara-i Muhammediyye olduğundan su'âl-i hâl [sic.] dahî o şer'-i akdese tevessül ile selâmet-i efkâra, huzûr-ı kalbe, mekârim-i ahlâka mâlik edilmiş olur. "ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ" hükm-i celîlince terbiye-i ilâhîye ile mümtâz ve ser-firâz olan Nebiyy-i zîşân aleyhi's-salâtu ve's-selâm Efendimiz hazretlerinin tanzîm ve ıslâh ve itmâm ve ikmâl buyurdıkları mehâsinden bulunduğundan fezâil-i ahlâkı orada aramak zarûrîdir.

Ulüvv-i himmet, âlâm ve ekdâra mukâvemet, hilm, sükûn, tevâzu, şehâmet, hasenât ve hayrâta bezl-i mâ hasale; ahlâk-ı fâzıla-i İslâmiyye erkânındandır.

İrtikâb-ı kabâyihden hayâ ve hicâp, hevâ ve hevese mutâvaattan içtinâp, şehvâtî tesvîlâta karşı ihtiyâr-ı sükûnet, namuskarâne iktisâp, esbâb-ı maîşet, iktisâdî tasarrufa riâyet, istihsâl-i makâsıt ve metâlibte müteenniyâne gayret, rıfk ve mülâyemet, kesb-i fezâile muhabbet, şerîat-ı Muhammediyyenin tayîn ettiği kavâid-i sâlimedendir.

Kerem ve sehâ, hüsn-i tasavvur-ı icra, sadâkat, muhâfaza-i meveddet, akrâna muhabbet, muâmelâtta adl ve hakkâniyete dikkat, büyüklere itâat, âcizlere merhamet, küçüklere şefkat, fukarâlara ihsân ve inâyât, âfetedelere tesliyet, ahlâk-ı İslâmiyye muktezayâtındandır. Zillet ve sefâhetten, ten-perverî ve betâetten, fikdân-ı sabırdan insanı zapt eden şerâit-i diyânet-i İslâmiyyedir.

Kizb ve dürûğ, garaz ve nefsâniyet, ülfet-i erâzil, imtinâ-ı fezâil, irtikâp, ihânetlik, cebr-i menfaat, hiss-i intikâm, icrâ-yı adâvet. Bunların icrâsının insana men'ini taht-ı memnûiyete alan şer'ât-i İslâmiyyedir.

İşte insan-ı medenî; bu türlü fezâil-i celîl ile tezyîn-i zât ve sıfât edendir.

Mizâh ve melâhî ile itlâftan bizi -İslâmları- şer'ât-ı Muhammediyye katiyen menediyor.

İnsânlar muktezâ-yı hilkati olan medeniyet ve fazîletin bir kısmını iktisâp etmeyi arzu eder. Hakîkî insan olmak isteyen tevessülüne mürâcaat etmek kendisinde de kalben bir muhabbet hâsıl etmekle olur.

Ulemâ; ahlâk-ı haseneye "tıbb-ı rûhânî" demişlerdir. Zîrâ hüsn-i ahlâktaki her kânun, her usûl, her kâide, her emir, her tenbîh, her tavsiye ahkâm-ı şer'ât ile müspet ve müşeyyedir.

Şahsı islâh eden, âileleri mesût ve muntazam kılan, insanı her vartadan kurtaran, herkesi birbirine emîn ettiren, bir kavmi vâyedâr-ı medeniyet eyleyen ahlâk-ı hasene yani "şer'ât"tır.

Üsküdar Mutasarrıfiyet-i Aliyyesi Tahrîrât Kalemî Ketebesinden Mehmed Hakkı

Hazırlayan: Fatih Başar

Editör: Furkan Yalçınkaya

Link: http://isamveri.org/pdfosm/D04179/1325_79/1325_79_HAKKIM.pdf